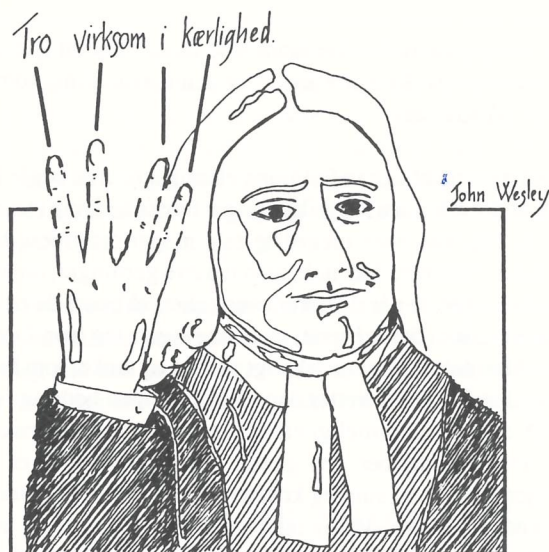

Næsten en kristen

Oversættelse: Jørgen Rasmussen)

John Wesleys prædiken »Næsten en kristen« genspejler hans egen kamp fra 1725, da han bestemte sig til at ville leve som kristen, og til 1738, da han lærte Gud at kende som den kærlige og barmhjertige Gud.

Universitetsprædiken i Sct. Mary's kirke i Oxford, den 25. juli 1741.

»Der mangler kun lidt i, at du får mig overtalt til at blive en kristen!«
Apg. 26:28.

Det er mange, der er kommet så langt. Lige siden kristendommen kom til verden, har der, til enhver tid og i ethvert folkeslag, været mange, som næsten har ladet sig overtale til at blive kristen. Men da det overfor Gud ikke gavner noget at have kommet kun så langt, er det af overordentlig stor betydning for os at undersøge, dels hvad det indebærer at være næsten en kristen, dels hvad det indebærer helt at være en kristen.

I.

Det første som indeholdes i at være næsten en kristen er hedensk retskaffenhed. Jeg formoder, at ingen vil gøre nogen indvending mod dette, så længe jeg med hedensk retskaffenhed ikke blot mener det, der prises i de antikke filosofers skrifter, men også den adfærd, som fortidens hedninger i almindelighed ventede af hinanden. Og mange af dem har virkelig også iagttaget det. Reglerne for en sådan adfærd indskærpede, at man ikke burde være uretfærdig, ikke tilegne sig sin næstes ejendom, hverken ved at stjæle eller røve, ikke undertrykke den fattige eller udsætte nogen for afpresning, ikke bedrage eller snyde hverken rige eller fattige i nogen som helst handel, ikke hindre noget menneskes ret og om muligt ikke stå i gæld til nogen.

Disse hedninger anså endvidere i almindelighed, at et vist hensyn burde tages til sandheden såvel som til retfærdigheden. I overensstemmelse dermed behandlede de med afsky ikke bare den, der pådrog sig skyld ved at tage Gud til vidne for en løgn, men også den, der var kendt for at bagtale sin næste og som rettede en falsk beskyldning mod nogen. Og ikke bedre bedømte de bevidste løgnere af enhver slags, for de anså den for at være en skam for menneskeslægten og en fare for samfundet.

De ventede endvidere en slags kærlighed og bistand af hinanden. De forudsatte, at enhver skulle yde den hjælp, han kunne uden at skade sig selv. Og deri indbefattede de ikke kun de små venskabsbeviser, som hverken medførte omkostninger eller besvær, men også at mætte de sultne, hvis de havde mad i overskud, og i almindelighed at give af det, som man ikke nødvendigvis havde brug for, til dem der behøvede. Dette er det allermindste, som hedensk retskaffenhed kræver, og så meget forventes først og fremmest før man skal kunne kaldes næsten en kristen.

Det andet som indeholdes i at være næsten en kristen er, at eje guds frygtens form, den guds frygt, som omtales i Kristi evangelium, og altså i det ydre ligner en virkelig kristen. Det betyder, at den som er næsten en kristen ikke gør noget, der forbydes i evangeliet. Han misbruger ikke Guds navn, han vel-signer, men forbander ikke, han sværger overhovedet ikke, men hans tale er sådan, at et ja er et ja og et nej et nej. Han gør ikke Herrens dag vanhellig og tillader heller ikke, at den vanhelliges, end ikke af den fremmede som er indenfor hans hus. Ikke alene afholder han sig fra ægteskabsbrud, utugt og urenhed, men også fra hvert ord

Ef. 5:4

og blik, som direkte eller indirekte peger i den retning. Han undviger alle selvhævdende ord, alle ydmygende udtalelser, bagtalelser, sladder og krænkelser, al dårskabs snak og udgydelse - sidstnævnte støttet af en hedensk, (Aristoteles) morallære - kort sagt, han undgår al tale, som ikke er god og til opbyggelse, og som derfor bedrøver Guds Helligånd, som vi blev beseglet med til forløsningens dag.

Ef. 4:29, 30

Ef. 5:18

Rom. 12:18

Han afholder sig fra vin, som fører til et udsvævende liv, fra drikkeri og fråds. Han undgår, så langt det står til ham, al strid og konflikt, og forsøger altid at holde fred med alle mennesker. Og hvis han lider uretfærdigt, kræver han ikke selv hævn og gengælder intet ondt med ondt. Han håner ikke sin næstes fejl og mangler, og han latterliggør dem heller ikke eller bliver vred. Bevidst gør han ingen ondt, sårer ingen og forårsager ingens bekymringer. I alt handler og taler han i overensstemmelse med den enkle regel: »Hvad du vil, at et menneske ikke skal gøre mod dig, det skal du heller ikke gøre mod ham.«

Matt. 7:12

Og når han gør godt, nøjes han ikke med billige og let gjorte vennetjenester, men anstrenger sig og udholder besværligheder og afsavn til fordel for de mange, for at han i hvert tilfælde må kunne hjælpe nogen. Trods træthed og plage søger han af al kraft at udrette, hvad han har styrke til, både overfor ven eller fjende, ond eller god. For så længe han ikke er lunken i sin iver, men benytter de lejligheder han har, gør han godt mod alle, såvel sjæleligt som fysisk. Han irettesætter den urelle, underviser den ukyndige, støtter den vaklende, opmuntrer den der er retfærdig og trøster den bedrøvede. Han bestræber sig for at vække dem, der sover, at føre dem, som Gud allerede har vakt, til den kilde, som renses fra synd og urenhed, for at de må rense sig deri og blive rene. Han søger også at opmuntre dem, der er frelst ved tro, så de i ét og alt kan være en pryde for Guds, vor frelsers, lære.

Præd. 9:10

Rom. 12:11

Gal. 6:10

Zak. 13:1

Tit. 2:10

Den mand, som ejer gudsfrygtens form, bruger endog nådemidlerne. Ja, han bruger dem alle ved ethvert tilfælde, som gives. Han er en trofast gæst i Guds hus. Og han stiller sig ikke foran den Højestes ansigt, sådan som nogen har for skik, når de overbehængte med guld og kostbare smykker og stødset op i forfængelighedens pralende dragter, der blot tiltrækker andres upassende opmærksomhed og gennem den tankeløse letsindighed i deres optræden klart frasiger sig, at gøre det mindste krav på at eje hverken et skin af gudsfrygt eller dens kraft. Gud give, at ingen

iblandt os må falde under samme dom! Måtte ingen, som kommer til dette hus se sig befængt med alle tegn på ligegyldighed og tankeløshed, ugidelig og sporadisk at bede til Gud om velsignelse over det, man foretager sig - eller indtage en bekvem afslappethed og direkte slumre under den kedelige gudstjeneste - eller også tale med hinanden, fuldstændig som om de mener, at Gud sover, - eller se sig omkring, som om de ikke ved, hvad de skal give sig til! De, som opfører sig sådan, kan end ikke påstå at have et skin af gudsfrygt. Nej, den der er gudfrygtig iagttager alvorligt og opmærksomt hver del af den højtidelige gudstjeneste. Og i særdeleshed når han går til Herrens bord, sker det ikke letsindigt og tankeløst, men med den hensigt, målsætning og holdning, som klart giver udtryk for et inderligt: »Gud, forbarm dig over en synder, som mig!«

Hvis vi hertil lægger den daglige brug af familieandagt for dem, som er husfædre, opmærksomheden på fastsatte tider for den enkeltes fællesskab med Gud samt en bestandig alvor i livsførelse, så har den, som konsekvent udøver en sådan religion, virkelig gudsfrygtens form.

Blot et tillæg behøves, for at han kan være næsten en kristen, og det er oprigtighed.

Med oprigtighed mener jeg et virkelig indre religiøst motiv, hvorfra disse ydre handlinger stammer. For hvis vi ikke ejer et sådant, så savner vi til og med hedningens retskaffenhed. Ja, vi har ikke så megen retskaffenhed, at det kan modsvare de krav, som en hedensk epikureisk dikter, Horatius, opstiller. I sine lyseste øjeblikke kan denne beklagelsesværdige stakkel nemlig afgive et vidnesbyrd som dette:

»Den retsindige undflyr alt ondt, thi hans lidenskab står til dyden. Men blot af frygt for straffen undlader den onde overtrædelse.«

Hvis man altså afholder sig fra at gøre det, der er ondt, blot for at undgå straf, så har man ifølge samme hedenske tænker allerede fået sin løn derved, at man er blevet hængt på et kors som føde for fuglene. Men heller ikke Horatius vil anerkende, at en sådan skyldfri mand er en god hedning. Hvis nogen da af samme årsag, altså for at undgå straf eller for ikke at miste venner eller indkomster eller anseelse, ikke bare afholder sig fra at gøre det onde, men også gør aldrig så meget godt, ja, til og med bruger alle nådemidlerne, så kan vi dog ikke med sikkerhed sige, at denne

mand er næsten en kristen. Hvis ikke han har nogen bedre motivering i sit hjerte, er han kun helt igennem en hykler.

Oprigtighed kræves nødvendigvis for at være næsten en kristen: en virkelig hensigt at tjene Gud, et oprigtigt ønske at gøre hans vilje. Det er nødvendigt at hævde den oprigtige hensigt at ville behage Gud i alt, i al tale, i alle handlinger, i alt hvad man gør eller undlader at gøre. Hvis nogen er næsten en kristen, så præger denne bestræbelse hele hans liv. Det er den drivende motivering til både at gøre det gode, til at afholde sig fra det onde og til at bruge de nådemidler, som Gud har forordnet.

Men her formoder jeg, at nogen vil spørge: »Er det muligt, at noget levende menneske skulle kunne gå så langt, som her skildret, og ganske uagtet kun være næsten en kristen? Kan noget yderligere være indeholdt i virkelig kristendom?« Herpå vil jeg først og fremmest svare, at jeg ikke kun i Guds ord, men også gennem erfaringens pålidelige vidnesbyrd har fundet, at det er muligt at gå så langt og ganske uagtet kun være næsten en kristen.

Mine brødre, min dristighed er stor overfor jer i denne sag. Tilgiv mig derfor, at jeg for jeres skyld og for evangeliets skyld åbent bekender min egen dårskab! Lad mig tale frit om mig selv, somom det var et andet menneske! Jeg glæder mig over at blive fornedret, for at I må blive ophøjet, ja, til min Herres ære at blive endnu mere ringeagtet.

Alle de kendetegn som udmærker den næsten kristne havde jeg i mange år, hvilket mange af de tilstedeværende kan bekræfte. Jeg bestræbte mig på at undfly alt ondt og at have en ukrænket samvittighed. Jeg tog tiden i agt og brugte ethvert belejligt tilfælde til at gøre godt imod alle mennesker. Jeg brugte ustandselig og med omhu alle offentlige og individuelle nådemidler. Jeg efterstræbte en urokkelig alvor i min adfærd overalt og under alle forhold. Gud, som jeg står overfor, er mit vidne, at jeg gjorde alt dette med en virkelig oprigtighed til at ville tjene Gud, med en hjertets længsel til at gøre hans vilje i alt og være ham til behag, som kaldte mig til at stride troens gode strid og søge at gribe det evige liv. Og alligevel giver min egen samvittighed mig vidnesbyrdet, i Helligånden, at jeg under hele denne tid kun var næsten en kristen.

1. Tim. 6:12

II.

Hvis nogen spørger mig: »Hvad yderligere end dette indgår i

virkelig kristendom?« Svarer jeg først: »At elske Gud!« For hans ord siger: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte, af hele din sjæl, af hele din styrke.« Denne kærlighed er sådan, at den indtager hele hjertet, overvinder alle dets tilbøjeligheder, fylder sjælen helt og fuldt og til det sidste tager al dens formåen i besiddelse. Den, der således elsker Herren sin Gud, fryder sig bestandig i ånden over Gud, sin frelser. Han har behag i Herren, Han er hans Gud og hans et og alt, og Ham takker han under alle livets forhold. Til Herrens navn og ry står hans sjæls længsel. Hans hjerte udbryder: »Hvem har jeg ellers i Himlen? Når jeg er hos dig, savner jeg intet på jorden.« Og hvad skulle han længes efter udover Gud? Ikke efter verden eller de ting, som er i verden, for verden er korsfæstet for ham, og han er korsfæstet for verden. Han er korsfæstet for kødets begær og øjnenes lyst og pral med jordisk gods. Ja, han er død for al slags selvhævdelse, for kærligheden opblæses ikke, og når nogen bliver i kærligheden, hvilket indebærer at han forbliver i Gud og Gud bliver i ham, da er han intet i sine egne øjne.

Det andet, som indeholdes i virkelig kristendom, er at elske sin næste. For Herren har sagt disse ord til os: »Du skal elske din næste som dig selv!« Hvis nogen spørger: »Hvem er så min næste?« svarer vi: »Ethvert menneske, hvert eneste barn af ham, som er alle menneskers Fader.« Vi må ikke under nogen omstændigheder gøre undtagelser fra vore fjender eller fra Guds fjender og deres sjæle. Enhver kristen elsker disse som sig selv, ja, sådan som Kristus elskede os. Den, der ønsker at få en dybere indsigt i denne kærlighed, må studere Pauli beskrivelse deraf. Den er overbærende og mild, den er ikke misundelig. Den fælder ingen forhastede og overilede domme, den opblæses ikke, men gør den, der elsker til alles ydmyge tjener. Kærligheden opfører sig ikke uanstændigt og frastødende; men for alle er den blevet alt! Den søger ikke sit eget; men den søger det bedste for andre, for at de må blive frelste. Kærligheden støder ikke an, den lader sig ikke ophidse, for den, der hidser sig op, er ikke fuldkommen i kærlighed. Den bærer ikke nag, selvom den forurettes. Den glæder sig ikke over uretfærdigheder, men har sin glæde i sandheden. Den tåler alt, tror alt, håber alt og udholder alt.

I virkelig kristendom indeholdes yderligere en ting, som bør behandles specielt, selvom det ikke kan adskilles fra det foregående, og det er selve grundlaget for alt, nemlig troen. Overalt

Mark. 12:30

Luk. 1:47

1. Tess. 5:18

Es. 26:8

Ps. 73:25

Gal. 6:14

1. Joh. 2:16

1. Kor. 13:4

1. Joh. 4:16

Mark. 12:31

1. Kor. 13:4

1. Kor. 9:22

1. Kor. 13:5

1. Kor. 13:4-7

u e .

1. Joh. 5:1

i Guds ord omtales troen ganske særligt. »Enhver, som tror«, siger den discipel, som Jesus elskede, »er født af Gud«. »Og alle dem, som tog imod ham, gav han magt til at blive Guds børn, dem, som tror på hans navn.« »Og dette er den sejr, som har sejret over verden: vor tro!« Ja, Herren har selv forklaret: »Den, som tror på Sønnen, har evigt liv og kommer ikke for dommen, men er gået over fra døden til livet.«

Joh. 1:12

1. Joh. 5:4

Joh. 3:36

Joh. 5:24

Men på dette punkt må ingen bedrage sig selv. »Det må med al iver indskærpes, at den tro, som ikke frembringer anger og kærlighed og al god gerning, ikke er den rette og levende tro, der tales om her, men en død og djævelsk tro. Selv de onde ånder tror, at Kristus blev født af en jomfru, at han udførte alle slags undergerninger og åbenbarede sig som sand Gud, at han led den mest smertefulde død for at genløse os fra den evige død, at han opstod igen på den tredje dag, at han steg op til Himmelen og nu sidder ved Faderens højre side, og at han skal komme igen på den yderste dag for at dømme levende og døde. Disse trosartikler holder selv de onde ånder for sande, og ligeledes tror de alt det, der er skrevet i Det gamle- og Det nye Testamente. Men trods al denne tro er de dog stadigvæk djævle. De forbliver endnu i deres fordømte tilstand, thi de savner den sande, virkelige kristne tro.«

Jak. 2:19

Vor engelske kirkes kirkehåndbog skildrer død og levende tro på denne måde og fortsætter:

»Den rette og sande kristne tro består ikke kun i at tro, at den hellige skrift og vore trosartikler er sande, men også i at eje en sikker tryghed og tillid til, gennem Kristus, at være frelst fra evig fordømmelse. Det er en sikker vished og tillid, som et menneske har til Gud, at dets synder er tilgivet på grund af Kristus, og at det er forsonet med Gud. Af dette formes et hjerte, som elsker Gud og ønsker at lyde hans bud.«

1. Joh. 1:9

2. Kor. 7:1

Enhver som har denne tro, der renser hjertet - ved Guds kraft, som bor deri - fra selvhævdelse, vrede, begær, fra al uretfærdighed, fra alt som forpester legemet eller ånden, denne tro, som fylder hjertet med en kærlighed til både Gud og mennesker, som er stærkere end døden, en kærlighed, som bevirker at Guds vilje sker, som finder sin ære i at give af sig selv og blive brugt til alle menneskers gavn, og som tålmodigt udholder ikke blot krænkelser, hån, afsky og had fra andre mennesker for Kristi skyld, men også alt hvad Gud i sin visdom tillader ondskabsfulde mennesker og onde ånder at tilføje ham - enhver, som har en sådan tro, der er

virksom i kærlighed, han er ikke blot næsten kristen, men virkelig kristen!

Men hvilke levende vidner er der på denne tro? Må jeg opfordre jer, mine brødre, i nærvær af den Gud, for hvem dødsriget og afgrunden ligger åben, og endnu mere menneskenes hjerter, til, at hver og en af jer, spørger i sit hjerte: »Er jeg en af disse? Øver jeg retfærdighed, barmhjertighed og sandhed blot i den udstrækning, som det hedenske hædersbegreb kræver? Hvis det er tilfældet, er jeg så udefra set en kristen? Har jeg guds frygens form? Holder jeg mig fra det onde, fra alt det der forkastes i Guds skrevne ord? Søger jeg, af al kraft, at udføre hvad jeg formår? Følger jeg alvorligt alle Guds bud i alle tilfælde? Og gør jeg dette med den oprigtige hensigt og længsel, at behage Gud i alt?«

Ords. 15:11

Præd. 9:10

Er det ikke sådan, at mange af jer er bevidste om aldrig at have nået så langt, end ikke at have været næsten kristen, ja, end ikke at have nået op på højde med det hedenske hædersbegreb, i hvert fald ikke i den kristne guds frygts form? Har Gud hos jer fundet oprigtighed eller en helhertet hensigt til at være ham til ære i et og alt? Du har aldrig tænkt på at hellige alle dine ord og gerninger, dit arbejde, dine studier, dine fornøjelser til hans ære. Du har haft den opfattelse eller efterstræbt, at alt, hvad du gjorde, skulle gøres i Herren Jesu navn og således blive et åndeligt offer, som ved Jesus Kristus er velbehageligt for Gud.

1. Pet. 2:5

Men lad os antage, at du har gjort alt dette. Gode og velmente forsætter og ønsker gør vel ikke nogen til kristen? Naturligvis ikke, såvidt de ikke sættes i værk. Vejen til Helvede, har nogen sagt, er brolagt med gode forsætter.

Det store spørgsmål står således stadig tilbage! Er Guds kærlighed udgydt i dit hjerte? Kan du udbryde: »Min Gud, mit et og alt!« Stræber du efter intet bortset fra ham? Er du lykkelig i Gud? Er han din ære, din fryd og det, du mest af alt kan rose dig af? Og er det bud indskrevet i dit hjerte, at den, der elsker Gud, skal også elske sin næste? Elsker du din næste som dig selv? Elsker du ethvert menneske, også dine fjender, ja, til og med Guds fjender, som du elsker din egen sjæl? Elsker du, som Kristus elskede dig? Ja, tror du at Kristus elskede dig og gav sig selv hen for dig? Har du tillid til hans blod? Tror du, at Guds Lam har taget dine synder væk og kastet dem som en sten i havets dyb? Tror du, at han har udslettet det anklagende skyldbrev, som var rettet mod dig, og skaffet det af vejen ved at nagle det til sit kors? Ejer du virkelig forsoningen ved

Rom. 5:5

1. Joh. 4:21

Kol. 2:14

Rom. 8:16

hans blod og tilgivelsen for dine synder? Og vidner hans Ånd sammen med din ånd, at du er Guds barn?

Es. 55:6

2. Mos. 33:19

2. Mos. 34:6-7

Fil. 3:14

Rom. 5:6

Joh. 20:28

Luk. 18:1

Joh. 21:17

Rom. 3:24

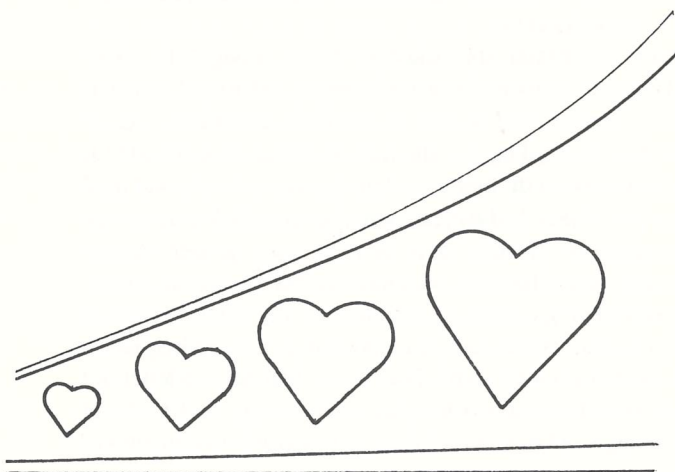
Rom. 5:1

Rom. 5:2

Rom. 5:5

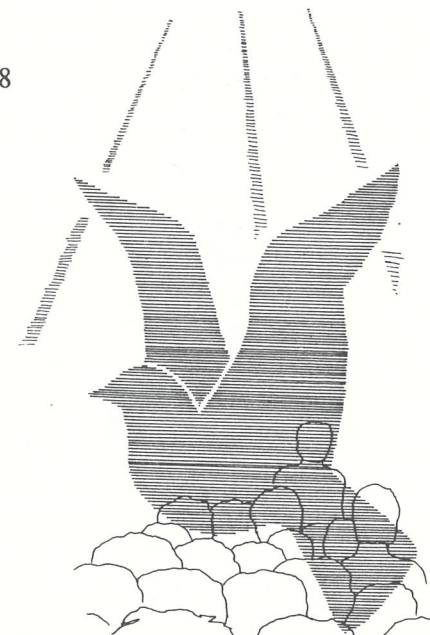
Vor Herre Jesu Kristi Gud og Fader, som nu står midt iblandt os, ved, at hvis nogen dør uden denne tro og denne kærlighed, var det bedre for ham, at han aldrig var blevet født. Vågn derfor op, du som sover, og råb til Gud! Søg Herren, medens han findes, kald på ham, den stund han er nær! Lad ham ikke få fred, før han har ladet sin rigdom drage forbi dig, før han har åbenbaret sit navn for dig, som er Herren, Herren, en Gud, som er barmhjertig og nådig, langmodig og rig på mildhed og trofasthed, som bevarer sin nåde mod tusinder, som tilgiver brøde, overtrædelser og synd! Lad ingen med letkøbte argumenter overtale dig til at gå fejl af den sejrpris, som Gud fra det høje kaldte dig til i Kristus Jesus. Men påkald, dag og nat, ham, som medens vi endnu var afmægtige, led døden for os ugudelige, indtil du ved, hvem du tror på og kan sige: »Min Herre og min Gud!« Husk altid at bede uden at blive træt, indtil du kan løfte din hånd op mod himlen og forsikre overfor Ham, som lever i evighedernes evighed: »Herre! du kender alt, du ved, at jeg har dig kær!«

Måtte vi således alle få erfaringen af, hvad det er at være ikke næsten en kristen, men virkelig en kristen, at blive retfærdiggjort uforskyldt af hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus, at have fred med Gud ved vor Herre Jesus Kristus, at prise sig lykkelig over håbet om Guds herlighed og at have Guds kærlighed udgydt i vore hjerter ved Helligånden, som blev givet til os. Amen!

Oplev Gud

Fra Thorvald Källstad's bog
»Den goda grunden« udgivet i 1988
er følgende uddrag hentet og
bearbejdet: v. Jørgen Rasmussen.

John Wesley læste og oplevede Bibelen eksistentielt.

John Wesley læste Guds Ord og hørte Guds stemme i Bibelen på en eksistentiel måde.

Den radikale kristendom, som han ville realisere i det miljø, hvor han levede, begyndte med en åndelig operation kaldet »hjertets omskærelse.« Den er Guds indgreb i mit liv, hvorigennem jeg omskabes, så jeg bliver en Jesu discipel, en sand efterfølger, som kan modstå forfølgelser og hån. Et sådant menneske støtter sig udelukkende til Gud ikke til mennesker. For at blive et sådant menneske, må man eje fire personlighedstræk: ydmyghed, sand tro, håb og kærlighed. Så har man det sindelag, som Bibelen kalder hellighed.

Den 24. maj 1738 tidligt om morgenen læser Wesley 2. Petersbrev 1,4 hvor Guds løfter omtales. De, der læser brevet får stillet i udsigt at få del i guddommelig natur. Ordene skaber en lignende forventning hos John Wesley. Noget senere på formiddagen læser han i Markus 12,34 om Jesu ord til en skriftlærd: »Du er ikke